

(14) ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(15) ਜਵਾਬਦੇਹ-HSEB ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਸੂਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਸੀਸੀਐਸ (ਪੈਨਸ਼ਨ) ਨਿਯਮ, 1972 ਦੇ ਨਿਯਮ 54(14) (ਬੀ) (i) ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਤਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੈਨਸ਼ਨ. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਿਤਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਲਗਭਗ *ਖੜਕ ਸਿੰਘ* (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ *ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ* ਅਤੇ *ਲਿਛਮੀ ਦੇਵੀ* ਦੇ ਕੇਸਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹਨ।

(16) ਉਪਰੋਕਤ ਟੈਬ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰੈਗੂਲਰ ਸੈਕਿੰਡ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਮਾਤਰਾ ਰੁਪਏ ਹੈ। 5000. ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-HSEB ਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਐਨ ਕੇ ਸੂਦ ਜੇ. ਜੇ

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਸ— ਜਵਾਬਦੇਹ

2002 ਦਾ CWP ਨੰ 6827

21 ਮਈ, 2002

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਕਲਾਮ 14, 21 ਅਤੇ 22—ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002—ਐੱਸ. 3(5), 30, 32 ਅਤੇ 49(7)—ਅੱਤਵਾਦ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ—ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਸਥਾਈ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 2002 ਐਕਟ

ਦਾ ਐਲਾਨ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰ—2002 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ-ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਲਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 14 ਆਯੋਜਤ, ਨਹੀਂ - ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ - ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵੈਧ ਹੋਣਾ।

ਰੱਖੀ, ਕਿ :-

1. ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਬਰਾਬਰੀ, ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ। ਇਹ 'ਤੇ ਟੱਚਸਟੋਨ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਜ਼ਾਤਮਕ ਜਾਂ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਾਜ਼ਬਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਧੀ, ਜੋ ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਦਮਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ।
2. ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
3. ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਪੋਟਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਖੰਡਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਐਕਟ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰਕ ਹੈ।
4. ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਤਵਾਦੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਭਿਆਨਕ ਸਦਮੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਲੂਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ 'ਆਪਣੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ' ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਚੁਣੌਤੀ। 14 ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। \
5. ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ

ਭੈੜੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੱਜਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਨ। ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਾਲਮ ਕੋਲ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਇਕ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਨਾਲੋਂ ਅੱਧਾ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਪੋਟਾ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

6. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰਕ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਅਕਸਰ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਕਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਪਗਨਡ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਢਾਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਵੀ. ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਆਧਾਰ ਹੈ; ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਦਲਣਾ; ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
7. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ। ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਅਥਾਰਟੀ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਾਂਹ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਲੰਬੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ. ਇਹ ਐਕਟ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਕਵਾਂ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
8. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।
9. ਜੁਰਮ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕੋ ਡੰਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਸਦਾ ਪਾਪ ਬੀਜ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਹੈ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਵੱਲੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਭਿਆਨਕ ਦਹਿਸ਼ਤ ਸਮਾਜ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਗਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਬਣਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭਿਆਨਕ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਿਸਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਉਸਦੇ ਵਰਗੇ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਲਈ, ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਹੀ ਨਿਆਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਸਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਉਲਝਣਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਜ਼ਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਹਨ। ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੋਕਥਾਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੰ: ੯੩)

ਰੰਜਨ ਲਖਨਪਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਨਿਰਣਾ

ਜਵਾਹਰ ਲਾਈ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕੀ ਹੈ? ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ "ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਭਾਵ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ..." ਦੇ ਤਹਿਤ।

ਧਾਰਾ 3 (5), "ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ... ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ... ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜ਼ਰਮਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਸ ਲੱਖ।" ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49(5) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 438 ਸੀ.ਆਰ. PC ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ "ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।" ਧਾਰਾ 49(7) ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪੀਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ 60 ਦਿਨਾਂ/90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਆਦ 180 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।" ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ "ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹੈ .."

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟਾਡਾ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ "ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।" ਇਹ ਜ਼ਰਮਾਨਾ "ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" ਐਕਟ ਵਿਚਲਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ "ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਮੌਤ ਦੇ ਵਾਰੰਟ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਦੇ

ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।"

(4). ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ "ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਇੱਕ ਰੁਟੀਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਤਸੱਦਦ ਕਾਰਨ ਹਿਰਾਸਤੀ ਮੌਤਾਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਸੱਦਦ ਚੈਂਬਰ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਤਸੱਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਾਧਨ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ .ਜਿੱਥੇ ਥਾਣਿਆਂ 'ਚ ਤਸੱਦਦ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ, ਥਾਣੇ 'ਚ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ 'ਤੇ ਲਟਕਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ..." ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗਵਾਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਮੀਸ਼ਾ ਅਤੇ ਟਾਡਾ ਵਰਗੇ ਜ਼ਾਲਮ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇਖੀ. ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚੰਗੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ "ਗੰਭੀਰ ਅਨਿਆਂ" ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ "ਪੋਟਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀਮਤ ਅਨੁਭਵ ਵੀ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਿਰਫ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਅਫਰੋਜ਼ 'ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤਿ-ਵਿਅੰਗ ਕਲਾ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 21. ਇਹ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੇਕਾਰ ਹਨ।

(5) 24 ਅਕਤੂਬਰ, 2001 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅੱਤਵਾਦ ਰੋਕੂ ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 2001 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 30 ਦਸੰਬਰ, 2001 ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 26 ਮਾਰਚ 2002 ਨੂੰ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੀ ਹਨ? ਇਸ ਦੇ ਛੇ ਅਧਿਆਏ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਐਕਟ ਦਾ ਛੋਟਾ ਸਿਰਲੇਖ, ਸੀਮਾ, ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਅਰੰਭ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ II ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 to 17 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ। ਸਬ-ਸੈਕਸ਼ਨ 1 "ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 ਟੀਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। '•.ਕੋਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ "ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਜ਼ਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।" ਧਾਰਾ 4 ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹੈ" ਨੂੰ ਸ਼ਰਨ ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬੰਦਰਗਾਹ ਜਾਂ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।" ਧਾਰਾ 5 ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ "ਜੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਜੇ ਕਿ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। 10 ਲੱਖ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ" ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ "ਜੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ..." ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪ ਧਾਰਾ 7 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਇੱਕ ਮੁਫਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ

ਅਜਮਾਇਸ਼. ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ/ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਜਾਂ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ, ਜਾਂ ਬੰਬ, ਖਤਰਨਾਕ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਡਾਇਨਾਮਾਈਟ ਜਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਰ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ ਜਾਂ ਜੰਗ ਦੇ ਜੈਵਿਕ ਜਾਂ ਰਸਾਇਣਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਸਫੋਟਕ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, 1884, ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਐਕਟ, 1908, ਜਲਣਸ਼ੀਲ ਪਦਾਰਥ ਐਕਟ, 1952, ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1959 "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ" ਨਾਲ "ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ" ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ" ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ। ਅੱਤਵਾਦ ਦੀਆਂ ਕਮਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਲਈ। ਧਾਰਾ 8 ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13 "ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਕਰਨ" ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਨੋਨੀਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਨਾਮੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(7) ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(8) ਅਧਿਆਇ III ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਤੋਂ 22 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਚੈਪਟਰ IV (ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਤੋਂ 35) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਬੈਠਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ, ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ, ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਆਦਿ।

(9) ਅਧਿਆਇ V (ਸੈਕਸ਼ਨ 36 ਤੋਂ 48) ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸੰਚਾਰ ਆਦਿ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੈਪਟਰ VI ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 47 ਤੋਂ 64 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ, ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੁਟਕਲ ਉਪਬੰਧ ਹਨ। ਧਾਰਨਾਵਾਂ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪੱਟੀ, ਜਲ ਸੈਨਾ,

ਫੌਜੀ, ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣਾ। ਧਾਰਾ 56 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰ-ਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 57 ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਚੰਗੀ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ। ਧਾਰਾ 58 ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਲਾਇਸੈਂਸ "ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 59 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇਗੀ।" ਸੈਕਸ਼ਨ 60 ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਘੜਨ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਯਮ (ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ) ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 64 ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(10) ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(11) ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਆਦਿ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ "ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ (ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ) ਨਿਯਮ 2002 " ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।"

(12) ਇਹ ਮੱਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ। ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਯੋਗ ਹਨ?

(13) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਲਖਨਪਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 3(5), 30, 32 ਅਤੇ 49(7) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਨੁਚਿਤ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਗੈਰਵਾਜ਼ਬ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹਨ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(14) ਦੋ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

(i) ਕੀ ਐਕਟ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਹੈ? ਕੀ ਧਾਰਾ 3(5), 30, 32 ਅਤੇ 49(7) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਕਟ ਦੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ?

(ii) ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ?

ਰਜਿ. (I) ਕੀ ਐਕਟ ਲਈ ਕੋਈ ਤਰਕ ਹੈ? ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ?

(15) ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਡੋਮੇਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਧਤਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਲੋੜ ਤੱਕ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(16) 'ਅੱਤਵਾਦ', 'ਅੱਤਵਾਦ' ਜਾਂ 'ਅੱਤਵਾਦੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਰੋਕੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਦੇ ਅਰਥ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, 'ਦਹਿਸ਼ਤ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਤੀਬਰ ਡਰ ਜਾਂ ਡਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ; ਸਖ਼ਤ ਡਰ।" ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 'ਅੱਤਵਾਦ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਰਤੋਂ; ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ।" ਇੱਕ 'ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ' "ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਵਕੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਜੋ ਘਬਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ) ਐਕਟ, 1984 ਦੇ S. 2 (1)(h) ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(17) ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਕੋਈ ਤਾਜ਼ਾ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਬ੍ਰਾਹਮ ਲਿੰਕਨ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੈਨੇਡੀ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1)* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅੱਤਵਾਦੀ "ਭਰੂਣ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਸਲ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘਰੇਲੂ ਜੰਗ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਨਰਵਸ ਡਿਸਆਰਡਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਜਾਂ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਉਤੇਜਿਤ ਜਾਂ ਭੜਕਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਬੰਧਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਗਾੜਿਆ...ਗੋਲੀ ਦਾ ਪੰਥ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਰਾਇਮਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁੱਟਦਾ ਹੋਇਆ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(18) ਭਾਰਤ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੜਬੜੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ, ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਦੇ ਰਾਜ ਅਜੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੇਕਸੂਰ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਨ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

Simranjit Singh Mann v. Union of India & others 583
(Jawahar Lai Gupta, J.)

(19) ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ "ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ..." ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਰਕਿੰਗ ਪੇਪਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ - ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:-

- (i) 1988 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 1999 ਤੱਕ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ 45182 ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ 20506 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਗਵਾ, ਲੁੱਟਾਂ-ਖੋਹਾਂ, ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ, ਧਮਾਕੇ, ਅੱਗਜ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਸਨ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਦੋਸਤਾਨਾ ਖਾੜਕੂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਕੁਨ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੇ ਤਰਜੀਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਸਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖਾੜਕੂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਨ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਸੂਡਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਕੱਟੜ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਇਸ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਅੱਤਵਾਦ ਅੰਤਰ - ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।
- (ii) ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਦਿਸਣ ਵਾਲੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੇ ਬਚੇ-ਖੁਚੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਸਮਰੱਥ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖਾੜਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡ ਅਤੇ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ; ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਦਰੋਹੀ ਅਤੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਤਣਾਅ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਦੇ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਖੇ ਗਏ।
- (iv) ਧਾਰਮਿਕ ਖਾੜਕੂਵਾਦ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1993 ਵਿੱਚ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 1997 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 23 ਧਮਾਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਧਮਾਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਲ-ਉਮਾਹ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਖਾੜਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੋਇੰਬਟੂਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ 17 ਧਮਾਕਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ।
- (v) SIS ਸਪਾਂਸਰਡ ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਕਸੀ ਯੁੱਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 29151 ਨਾਗਰਿਕਾਂ, 5101 ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ 2730 ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 2000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੈ। ਲਗਭਗ 437600 ਕਿ.ਗ੍ਰਾ. ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਰਡੀਐਕਸ, ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 61900

ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਰਚੇ ਕੁੱਲ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ। 64,000 ਕਰੋੜ

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ (ਜੋ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ) ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ "ਸਥਾਈ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ" ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਪਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(20) ਵਰਕਿੰਗ ਪੇਪਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਇੰਡੀਅਨ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀ ਫਲਾਈਟ IC-814 ਨੂੰ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰਨਾ, ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਉਕਤ ਫਲਾਈਟ ਦੇ ਚਾਲਕ ਦਲ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਬਦਨਾਮ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ..." ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਏ। ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ "ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ" ਦੀ "ਬਹੁਤ ਲੋੜ" 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਸਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਟਾਡਾ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਪਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ... ਇਹ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀਜੇ ਟਾਡਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ... ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਵੇਂ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਵਰਗੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਨ।

(21) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ "ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬਾਹਰੀ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਸਗੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਵੀ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਤੱਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਖਲਾਈ, ਵਿੱਤ, ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੜਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ।

(22) ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ 173 ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ "ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੋੜ ਹੈ।" ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2000 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ।

(23) ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਐਕਟ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਦਰਅਸਲ, ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। 11 ਸਤੰਬਰ 2001 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਵਰਲਡ ਟਰੇਡ ਸੈਂਟਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ, ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਡਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ 'ਤੇ ਬੋਤੁਕਾ ਹਮਲਾ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅੱਤਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸੰਗਠਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਹੁਣ

Simranjit Singh Mann v. Union of India & others 585
(Jawahar Lai Gupta, J.)

ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਖਤਰਾ ਗਲੋਬਲ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਵਾਧਾ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਲਾਗੂ ਐਕਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(24) ਸ੍ਰੀ ਲਖਨਪਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਦੇ ਵੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ?

(25) ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੁਰਾਈ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕਦੇ। ਦੇਸ਼ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ। ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੈ।

(26) ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ "ਅੱਤਵਾਦ ਇੱਕ ਬਿਪਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਫਿਰ ਵੀ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ, ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਢੰਗ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ।

(27) 'ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਉਭਾਰ, ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ' ਅੱਤਵਾਦ, 'ਵਿਦਰੋਹੀ ਸਮੂਹਾਂ' ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹਿੰਸਾ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਹਕੀਕਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। 'ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਧਨ' ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨੂੰ 'ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ' ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕਰੇ।' ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਲੈਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, 'ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ' ਹੈ। ਖਿੱਲ ਅਤੇ 'ਪਰੈਮਬਲ' ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ' ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਵਾਬ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਲ ਤਰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(28) ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹਿਸ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਐਕਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ 'ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਐਕਟ, 1996' ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, "ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਜਸਟਿਸ (ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼) ਐਕਟ, 1998।"

(29) ਜੇਕਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰਕ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਰਿਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(30) ਦਲੀਲ ਦਾ ਅਗਲਾ ਅੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਸ੍ਰੀ ਲਖਨਪਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ. ਧਾਰਾ 3(5), 30, 32 ਅਤੇ 49(7) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(31) ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਪੱਖ 'ਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਗੁਸਤਾਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਤਜਰਬੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ "ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਤਜਰਬਾ" ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵੈਧ ਹੈ।

(32) ਇੱਕ ਹੋਰ ਤੱਥ, dw3 ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ

ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟਾਡਾ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 1 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(33) ਹੁਣ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਮੂਲ.

(34) ਕਾਨੂੰਨ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਮਸਲਾ ਇਹ ਹੈ - ਕੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੀਵਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅਝਿੱਕਾ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ? ਐਕਟ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਟੱਚਸਟੋਨ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(35) ਰਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇ। ਇਹ ਫਰਜ਼ ਓਨਾ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰੀ, ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ। ਅਤੇ ਫਿਰ, ਹਰ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਇਕਸੁਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਸੰਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1793 ਦੀ ਫ੍ਰੈਂਚ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਸਾਂਝੀ ਖੁਸ਼ੀ" ਸਮਾਜ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ "ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖੁਸ਼ੀ" ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਡਬਲਯੂ. ਫਰੀਡਮੈਨ ਨੇ 'ਲੀਗਲ ਥਿਊਰੀ' (5 ਵੀਂ ਐਡੀ.) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ:-

"ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੀ ਸੋਧ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਹੈਜਮਹੂਰੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀ ਗਤੀ ਅਤੇ ਤੀਬਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(36) ਹਰ ਅਧਿਕਾਰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਾਬੰਦੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਗਿਆਨ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਦੇ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਉਹ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। "ਅਨੁਕੂਲ ਆਦਤਾਂ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਆਜ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਹਨ।" "ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ" ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(37) ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਾਸ਼ੂਮਾਂ ਲਈ ਭਿਆਨਕ ਸਦਮੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ "ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਬੰਬ, ਡਾਇਨਾਮਾਈਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ..." ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ..." ਜਾਂ "ਅਧਿਕਾਰਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ" ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ . ਦੇਸ਼ ਦੀ

ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਸਮਾਨੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਉਪਾਅ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 14. ਦਰਅਸਲ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੀ।

(38) ਸ੍ਰੀ ਲਖਨਪਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਕਠੋਰ' ਹਨ। ਇਹ ਮਨਮਾਨੇ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹੈ?

(39) ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਪਹੁਦਰੀ, ਮਨਘੜਤ, ਅਨੁਚਿਤ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਜਾਂ ਸਨਕੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਵਾਜਬ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਲਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। 14 ਅਤੇ 21. ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(40) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ?

(41) ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ 'ਨਿਯੁਕਤ ਅਥਾਰਟੀ' ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ "ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ"

ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ। 'ਅਥਾਰਟੀ' ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ "ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ।" ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 19(5) ਅਤੇ 19(6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 62 ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 'ਰਿਵਿਊ ਕਮੇਟੀ' ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਵੀ ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਜੱਜ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਕੱਤਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(42) ਫਿਰ, ਫਿਰ, ਨਿਆਂਇਕ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਆਦਿ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਲਾਜ਼ 4 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ "ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ

Simranjit Singh Mann v. Union of India & others 589
(Jawahar Lai Gupta, J.)

ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।" ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ "ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।" ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹਰ ਜੁਰਮ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ "ਸਿਰਫ਼ ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।" "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੀਬਿਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਆਰਡਰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ "ਨਿਰਪੱਖ, ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਗਵਾਹ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ" ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ। ਸੈਕਸ਼ਨ 29 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(43) ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਲੋਕਟੋਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼" ਤੋਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(44) ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 51 ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(45) ਐਕਟ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 52 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ "ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ" ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ "ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ, ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ" ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹੇਠ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ "ਉਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

(46) ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(47) ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤਫਤੀਸ਼ੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ "ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ "ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਦੇ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਾਰਾ 2(i)(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।" ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਨੋਨੀਤ

ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ "ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ" ਨੂੰ "ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ" ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੋਨੀਤ ਅਥਾਰਟੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਨੋਨੀਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ

ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਪੱਖੋਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਉਲਟ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(48) ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਸਤੂ ਟੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ

ਜੇ ਅਕਸਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਨਾਹਗਾਹ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(49) S.3 ਵਿੱਚ 'ਅੱਤਵਾਦੀ ਐਕਟ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨੇ, ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ। ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। 'ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟ.. ਯੂ ਅਥਾਰਟੀ' ਜਾਂ 'ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ' ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟਾਡਾ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(50) ਸ੍ਰੀ ਲਖਨਪਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 3(5) ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ

(51) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਰੋਹ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕਿ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋਨੋਂ ਨਾਲ.

ਵਿਆਖਿਆ—ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, 'ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਸੰਗਠਨ ਜੋ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।"

(51) ਧਾਰਾ 3 ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਏਕਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਵੀ, ਕੈਦ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਵਾਰਕ ਸਜ਼ਾ, ਜੋ ਉਮਰ ਭਰ ਜਾਂ/ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(52) ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨਾ ਸੰਸਦ ਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਤਾਂ ਹੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਵਸਥਾ ਆਪਹੁਦਰੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ "ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।" ਕਾਨੂੰਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਹੁਦਰਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵੇਕ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ

ਕੁਝ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਘਿਨਾਉਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਆਦਿ ਦਾ ਉਪਾਅ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਾਅ ਵੀ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸੁਨੀਲ ਬੱਤਰਾ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ (2) ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਈਅਰ ਜੇ. ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-

ਇੱਕ 'ਕੈਦੀ ਸਲਾਖਾਂ' ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸ਼ਸਤਰ ਪਹਿਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਰਿੱਟ ਸਹਾਇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਦੁਖੀ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਸਾਥੀ ਹੈ - ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਲੈਸ ਅਦਾਲਤ।'

(53) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ।

(54) ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 30 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਗਵਾਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲੁਕਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ?

(55) ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

"30. ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ-(1) ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੈਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਚਾਹੇ।

- (2) ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੌਜੂਦ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪਤੇ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਕਰੇ ਜੋ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।
- (3) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਖਿਨਾਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਉਪਾਅ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ-
- (a) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਆਯੋਜਨ;
- (b) ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਤਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਲਈ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਕੇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ;
- (c) ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪਤੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ;
- (d) ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਸਾਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- (4) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

(56) ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ।

(57) ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕੈਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ

ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਖੁਦ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ "ਲਿਖਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ" ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਨ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ" ਤਾਂ ਇਹ "ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਕਰ

ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪਤਾ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।" ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪਤਾ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਰੋਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਬਦਲੇ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਨਿਰਣੇ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਜਨਤਾ ਲਈ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪਤੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(58) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਤਜਰਬੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(59) ਸ੍ਰੀ ਲਖਨਪਾਲ ਨੇ ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਚਿਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ।

(60) ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੁਲਿਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ.

(61) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਿਤ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਿਪਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਰ ਚਾਲਕ ਲਾਲ ਬੱਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਗ਼ਲਤ ਕਾਰ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਗਤੀ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਵਰਦੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਚੋਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਗਾਰੰਟਰ ਹੈ। ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(62) ਅੱਜ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਨਿਘਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਰੂਹਾਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ। ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਢਹਿ. ਅਪਰਾਧਿਕਤਾ. ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਦਾ ਉਤਪਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ 'ਲੱਕੜੀ ਟੇਢੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਫਰਨੀਚਰ ਸਿੱਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।'

(63) ਲੋਕ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨਿੱਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ. ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ. ਕੋਰਸ ਹੈ -

ਇਸ ਕੋਲ "ਮਾਰਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪੈਰਾਡਾਈਮ-ਸ਼ਿਫਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਬਾਰ, ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ, ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਠੱਗ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ?"

(64) ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ ਸਪੇਲ ਕਰੇਗੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਭੇਤ ਹੈ। ਹਰ ਥਾਂ ਕੁਝ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਕੁਝ ਕਾਲੀਆਂ ਭੇਡਾਂ, ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਨਾ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਗਲਤੀਆਂ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

(65) ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਵਰਦੀ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਉਹ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਸਹੀ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਕਰਮੀਆਂ 'ਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੀ ਫੋਰਸ ਦੇ ਡਿੱਗਦੇ ਮਨੋਬਲ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧਾਰਨਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਸਥਾ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਦਮ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

(66) ਦੂਸਰਾ, ਇਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਟਾਡਾ ਅਧੀਨ ਟਰਾਇਲਾਂ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਧੀਮੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਜੋ ਬਦਲੇ ਦੇ ਡਰ ਦਾ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਡਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਕਸਰ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(67) ਫਿਰ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਉਪਬੰਧ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(68) ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕੀ ਹਨ?

(69) ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ m ਲਿਖ ਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਯੰਤਰ ਜਿਵੇਂ ਕੈਸੇਟ, ਟੇਪ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਜਾਂ ਸਾਊਂਡ ਟਰੈਕ। ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਉਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ "ਖਤਰੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ" "ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।" ਗੱਲ ਇੱਥੇ ਹੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਕਬਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ

ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਡਿਵਾਈਸ 'ਤੇ ਲਿਖੇ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ "ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। . . .ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਜਾਂ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ . . ." "ਤਸੱਦਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ "ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਕ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਫਿਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(70) ਖੰਡਿਤ ਵਰਗ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ। ਇਹ ਆਪਹੁਦਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਤਸੱਦਦ ਆਦਿ ਦੇ ਕੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਲੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

(71) ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1872 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤੋਂ ਹਟਣਾ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਭਿਆਨਕ ਸਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਹਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(72) ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਟਾਡਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ

ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ। ਇੱਲੀ ਦਾ ਰਾਜ NCT ਅਤੇ ਹੋਰ (3)। ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਜੀਵ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੇਕਸੂਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਨਾਲੋਂ ਸੌ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਣ ਦੇਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਭੱਜਣ ਦੇਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

(73) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਥਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਸੱਦਦ ਦੇ ਕਮਰੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਧਨ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ 'ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਧੋਖੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।'

(74) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੱਥ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਮਰੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਪਾਇਆ? ਕੀ ਇਹ ਤਸੱਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ? ਉਸ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ। ਅਸਪਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ ਜੋ ਸਾਰੇ ਡਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(75) ਸ੍ਰੀ ਲਖਨਪਾਲ ਨੇ ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 49(7) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਵਸਥਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(76) ਇਹ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਜੁਰਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਾ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ' ਆਮ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਸਖ਼ਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ਼ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ "ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਹੁਦਰਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਸ ਬੇਚੈਨੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।

(77) ਭਾਵੇਂ ਕਿ 3 ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇੱਕ ਤੱਥ ਜੋ ਜ਼ਿਕਰ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਰੈਜ਼ਿਊਮੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।

(78) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਐਸ.ਐਸ. ਪੋਟਾ ਦੇ 3(5), 30, 32 ਅਤੇ 49। ਪੋਟਾ ਦੇ ਐਸ. 3(5) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ 'ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਸੋਧ ਐਕਟ, 1993 ਦੁਆਰਾ 1987 ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 3 ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

(79) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਰੋਹ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ 5 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ।"

(79) ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੀਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ:-

ਪੈਰਾ 160— “ਐਕਟ ਬਹੁਤ ਕਠੋਰ ਅਤੇ ਕਠੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵਧੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਦੂਸਰਾ ਇਹ ਕਿ ਭੜਕਾਊ ਅਪਰਾਧ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਗਾੜਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਜਾਂ ਸੰਘ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਵੱਖ ਹੋਣਾ, ਅਤੇ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਘਨ ਸਭਾ ਨੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਇਹ ਸਖਤ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(80) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਇਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ।

(81) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਅਗਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ S. 30 ਹੈ। ਇਹ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਸਨ, S. 16 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ:-

ਪੈਰਾ 304 “ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,

ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪਤੇ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸੇ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਵਾਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪਤਾ।”

ਪੈਰਾ 305 "ਕੁਝ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੰਬ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ ਹਨ।"

ਪੈਰਾ 311 "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ, ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾੜੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਗਵਾਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਡਰੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। T1 ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਗਵਾਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਖਤਰੇ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਝਿਜਕਦੇ ਅਤੇ ਅਣਚਾਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪਤੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ”

(82) ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 313 ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ

“ਇਸ ਲਈ, ਜਿਹਾ ਹ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਿਮਲ ਕੌਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤੇ।

ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਵਿੱਚ ਭਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪਤੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੰਭਾਵੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਪਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(83) ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ।

(84) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਐੱਸ. 32 ਵਿਚਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਰੋਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ S. 15 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

(85) ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਪੈਰਾ 284 ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 285 ਵਿੱਚ ਕੁਝ 'ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼' ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੇਲੋੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੰਬਾਈ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ।

(86) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ S. 49(7) ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟਰਾਇਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੋਧਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ (7) ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ S. 20(8) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ:-

ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਟਾਡਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਜਨਤਾ ਦਾ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਗੁਆਵੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ।

(87) ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸਿਰਫ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ: 'ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹਾਲਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(88) ਸ੍ਰੀ ਲਖਨਪਾਲ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਸੰ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਜਿ. (ii) ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?

(89) ਸ੍ਰੀ ਲਖਨਪਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ *ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ* ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

(90) ਵਿਵਾਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ। *ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ।

(91) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਲਖਨਪਾਲ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਮੌਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਕੋਈ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀ ਹਨ। ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। "ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(92) ਹੋਰ ਕੋਈ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ।

'ਸੰਕਲਪ'

(93) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ:-

Simranjit Singh Mann v. Union of India & others 601
(Jawahar Lai Gupta, J.)

1. ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਬਰਾਬਰੀ, ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਟਚਸਟੋਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਜ਼ਾਤਮਕ ਜਾਂ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਾਜਬਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਜੋ ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਦਮਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ,

- ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।
2. ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
 3. ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਪੋਟਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਖੰਡਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਐਕਟ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰਕ ਹੈ।
 4. ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਤਵਾਦੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਭਿਆਨਕ ਸਦਮੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਲੂਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ 'ਆਪਣੇ ਬੇੜੀਆਂ' ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 14 ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।
 5. ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਭੈੜੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਅਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਨ। ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਾਲਮ ਕੋਲ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਇਕ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਨਾਲੋਂ ਅੱਧਾ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਪੋਟਾ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।
 6. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰਕ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਅਕਸਰ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸਨ

ਲੋੜੀਂਦਾ ਉਦੇਸ਼। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਪਗਨਡ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਢਾਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਵੀ. ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਆਧਾਰ ਹੈ; ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਦਲਣਾ; ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੈਡੇਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
 7. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ। ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ

ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਹੁਦਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਾਂਹ ਉਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਕਵਾਂ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

H ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

9. ਜੁਰਮ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕੋ ਡੰਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਸਦਾ ਪਾਪ ਬੀਜ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਹੈ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਵੱਲੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਭਿਆਨਕ ਦਹਿਸ਼ਤ ਸਮਾਜ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਗਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਬਣਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭਿਆਨਕ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਿਸਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਉਸਦੇ ਵਰਗੇ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਲਈ, ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਹੀ ਨਿਆਂ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਉਲਝਣਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ **ਬਨਾਮ** ਦੁਰਗਾ ਆਸ਼ਰਮ ਚੈਰੀਟੇਬਲ 605
ਟਰੱਸਟ (ਰਜਿ.) ਅਤੇ ਹੋਰ (ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਨਿੱਝਰ, ਜੇ.)

ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਵਿੱਚ,
ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ
ਰੋਕਥਾਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(94) ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਿੱਟ,
ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੁਆਰਾ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, *ਲਿਮਾਈਨ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।*

ਜੇ. ਐਸ. ਟੀ.

ਐਸਐਸ ਨਿੱਝਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ

ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਦੁਰਗਾ ਆਸ਼ਰਮ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ (REGD.)

ਅਤੇ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦੇਹ

2002 ਦਾ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 2637

22 ਮਈ, 2002

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 — 0.41 Rls 23, 25 ਅਤੇ 33 — ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਅਰਬਨ
ਰੈਟ ਰਿਸਟ੍ਰਿਕਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 — ਐੱਸ . 13 — ਪਬਲਿਕ ਪਰਿਸਿਸ — ਕਿਰਾਇਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ
— ਟਰੱਸਟ ਫਾਈਲਿੰਗ ਬੇਦਖਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ — ਹੋਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਲੱਭਣ ਵਾਲਾ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਧਿਰਾਂ
ਵਿਚਕਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ - ਦੋ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ
ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ - ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ - ਟਰੱਸਟ
ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਦਾਲਤ
'ਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ—ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ
ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਹਾਂ — ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨ
ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ
ਸੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹਨ।
ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਕਰੋੜੀ ਮਾਈ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਇਹ
ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਰੈਟ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ
ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ,

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ

ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਈਸ਼ਵਰਜੋਤ ਕੌਰ